

Годишното спомоществование
жизната е една лира турска.
Държавата я притурят по
Спомоществование за шест
лира турска. Всяко спомощество-

Писма неосвободени от пощенската и е съ-
неподписани, не се приемат по никакъв начин.

Важно обя-
влява се
във който
физическо-
зиг държа-
нства.
държавни
ние, въ кои-
собезнато
върху тѣзи
равновѣсие
на Россіа

ВЪНЪ

ИЗВЕЩА ВЪСЯКА СЪЗВОТА.

ПРИТЕЖАТЕЛЪ:
МАРКО Д. БАЛАБАНОВЪ.

Всяко писмо, което се относно било до Спомоществова-
ния и Управлението на ВЪНЪ, било до Редакцията,
не се приема до притежателъ на вѣстникъ въ
Галата — Пдмъзъ-Ханъ, № 21. Спомоществова-
ния започнуватъ отъ началото на всякій мѣсяцъ

За извѣсти и за други частни помѣстия
ще се плати по два гроша на редътъ.

ЦАРИГРАДЪ, 29 Августъ 1875.

Последните депеша сѫ отъ най успо-
кителни.

Освѣтъ повинни за повторителни
успѣхи на императорскитъ войски въ
развѣнчанни области, днесъ нѣма
сѣмѣние чи въ Мостаръ засѣдаватъ на-
ператорскитъ особей комисаръ Серперъ
Паша и чуждытъ комисаръ. За да чуятъ
отблизу оплакваніята на възнегодувани-
нѣтъ. Последствията отъ тона събрание
не ще се забавятъ да станатъ извѣстни.
Явно е обаче, еше и отъ сега, чи пожа-
рѣтъ на възтанието е утихналъ чувстви-
телно и има надежда чи ижтваніето на
Серверъ паша и дружелюбното посред-
ничество на силитъ чрезъ своитъ кон-
сулы не ще останатъ безплодни. Въ
всякій случай повинни презъ тази сед-
мица клонатъ почти всички да утвърдятъ
настъпващото умиротворение на сѣверо-
западнитъ аглизъ отъ балканскитъ полу-
островъ.

Възпъ отъ това, что ся върши въ Босна
и Херцеговина съ цѣль за уталоженіе
на възтанинскитъ възмѣни, днесъ е
явно вече чи Черпагора и Сърбія сѫ да-
лече отъ мислята да нарушатъ мирътъ
съ високата Порта, както за това обха
се раздали разни слухове. Было отъ мѣ-
дростъ, било отъ нужда, Сърбія и Чер-
пагора сѫ рѣшили да уважатъ мирътъ,
който е общо желаніе и на всичкитъ
европейски правителства. Говорене ся
много за дѣятелната политика на Сър-
бія подъ министерството на Ристича.
Днесъ наистина сѣрбското министер-
ство ся нахожда въ рѣшитѣ на този по-
литикъ, около нѣмто на когото ставане
толькозъ голѣмъ шумъ. Между тѣмъ въ
Сърбія пакъ преобладава, видиса, възтѣ-
рѣтъ на миролюбивы идеи, при всичкитъ
сѣмѣнїи, които гражданскитъ могатъ да
иматъ. Днесъ сѣмѣнитъ си. Денешнитъ из-
казватъ поне чи министерството бы-
ло за сѣхранение на мирътъ. Сѣмѣнитъ
даже приложиха чи то нѣмало намѣрене
да си даде оставката сѣмѣтъ тържествен-
ното отгваріе на Скупщината, което
имаше да стане вчера четвъртъкъ. Това
рѣшеніе може да е знае чи не ся пред-
вижда еднаквостъ на расположенія въ
министерството и въ Скупщината. Труд-
но е обаче, въ всякій случай, да ся по-
върва чи Сърбія не ся хвърли въ обя-
тията на неизвѣстността, при явянїи
воля на великитъ сили да ся уважи и
да ся сѣхрани мирътъ въ днешнитъ вре-
мена. Каквито чувства и да сѫ преобла-
дали въ Сърбія за време, вѣроятно е чи
тѣ отеглятъ предъ хладнокрѣвїи-тъ
разумъ. Има надежда чи това ще стане
толькозъ по лесно, колкото е несъмни-
телно почти чи тѣзи дни ся умиротво-
риватъ и разбутованнитъ области, ка-
кото казахъ по горѣ.

П. П. Вѣхмы вече написали горнитъ,
когато прочетохъ сѣмѣдующата теле-
грамма изъ Зубчи отъ 27 августа:

«Битвата ся свърши. Оттоманскитъ вой-
ски завладѣха укрѣпленїята. Междуна-
родната комисія призова началницѣтъ
на бунтовницѣтъ: по тѣзи ся отресоха
да дойдатъ, като казахъ, чи тѣ не раз-
мислятъ по послѣтъ, какво има да правятъ».
Друга една телеграмма изъ Петербургъ
отъ 26 августа казва, чи «Петербург-
скитъ вѣстникъ», като обещва общото
дипломатическо дѣйствие на силитъ въ
Херцеговинската работа, нахожда, чи
не е вѣроятно да е възнамѣрено едно
амѣтателство».

Каквато и да е послѣдната участъ на
херцеговинското движение — и, споредъ
послѣднитъ новини съобщени на тука-
шнитъ вѣстници, видиса чи тази участъ
ще бѣде изгасваніето на тѣи пенадѣй-
но избухнѣлиятъ пожаръ — не ще да
ся каже въ всякій случай чи това дви-
женіе ся яви и мина безъ да възбуди
всеобщето европейско внижаніе и безъ
да даде поводъ на разни сѣмѣнїи въ
сху положеніето на държавата, въ която
се породѣ.

Каквито частни мнѣнія и да ся иска-
ватъ върху подобни движенїя безспорно е
чи тѣ сѫ отъ онїа грѣскавы болѣсти, ко-
ито отъ чужды сѣмѣти и наставленїа за

свѣтното тѣло. Херцеговина не е отъ
найголемитъ области, които съставляватъ
пространїята Оттоманска държава, и на-
родонаселенїето ѣ не е отъ най много-
численнитъ. При всяко това, органи-
змѣтъ на държавата не е безъ да по-
чувствува нѣкакъ отъ херцеговинско-
то движеніе. Това не е никакъ чудно.
Държавата е едно тѣло. Разболѣ ли ся
една само частъ? Нѣма сѣмѣнїи чи
всякото тѣло ще усѣти болката. Это
защо подобни движенїа, наречете ги
както щете, възтѣнїи или бунтовниче-
ства, произвождатъ извънреденъ шумъ
и привличатъ общото внижаніе както на
туземци така и на чужденци.

Възпъ отъ сѣмѣнїята, които можѣ да
направятъ мѣстната печать безъ да излѣзе
отъ границитъ на законността, ино-
странинѣтъ вѣсници сѣмѣвиха, тѣи да
кажемъ, отъ херцеговинскитъ приклю-
ченїа главниятъ пунктъ на денешнитъ си
публичны разсѣпки. Нека побърза-
ме да кажемъ чи не всички ся очинили съ
строги и често съ несправедливы сѣмѣ-
ненїа върху държавата, отъ която е частъ
и разбутованната Херцеговина. Много
отъ тѣхъ разсѣкаха тѣзи приключенїа съ
сѣмѣренио хладнокрѣвїе и сѣмѣ явна бла-
гонамѣренность да бѣждатъ полезны на
правителството, еше и когато ся позво-
ляватъ да искаватъ цѣлки неприятели не-
справѣ.

Всички обаче, безъ исклученіе почти,
сѫ съгласны да препорѣчатъ, за сѣх-
раненїето на цѣлостта на Оттоманската
имперїа, едно управленіе по съобразно
не само съ сѣмѣнїи на царскїи запо-
вѣди и закони, но еше и съ требова-
нїята на денешното време. Разумявася,
чи тука нѣи пѣмѣны предъ видѣ онїа
многошумны статїи на нѣкои европейски
вѣстници, които произведоха на западъ
живостны впечатлѣнїа, и които не на-
мѣрватъ друго средство за по успѣш-
ното утиханїе на народитъ въ Отто-
манската държава кѣмъ напредѣтътъ
о сѣмѣ самоуправленїето, наречено ав-
тономїа. Това сѫ теорїи, каквито сѫ че-
сто явяватъ, колимъ обстоятелствата
дадатъ поводъ на разни сѣмѣненїа за
подобренїето на сѣмѣнїята на които и
да е държава. Не надлежи намъ, въ вся-
кій случай, да раскрѣмѣмъ подобни теорї-
и, които мислятъ чи излизатъ отъ
областѣта на онѣа, което е практически
възможно, и което не намѣрва, ни на
приво ни косвенно, владѣтелнитъ права
на царското правителство.

Въ що сѣмѣнїи обаче практическата
възможность?

На този въпросъ отговаря уже отъ
четырѣдесѣтъ години писанѣ самото пра-
вителство съ предпрїятїето си да пре-
родѣ държавата, да я постави на новы
основанїа и да оздрави плодороднитъ
напредѣтъ на народы-тъ въ имперїята
чрезъ равноправностьта въ всяко отно-
шенїе.

Индой нѣма да отрече благонамѣрен-
нитъ старанїа на правителството за тази
цѣль: никой не ще откаже сѣмѣнїи
нѣмто на высоки царскїи заповѣди и на
закони сравнително по сѣмѣрении отъ
онѣа, что е било другъ пътъ. Питася
само до колко тѣи заповѣди, до колко
тѣи закони сѫ станали навсѣмѣдѣ дѣло.
Възбѣжимъ просїо тѣи пѣмѣ безъ да си
позволимъ да въземъ въ подробието нѣмъ
разсѣпки. Въ всякій случай, засекате-
лството не е ни преданность или искрен-
ность. Засекателството, нѣмало то на видѣ
народъ или правителство, е предателство,
което убива най драгоцѣннитъ интересы
на едно общество. Нѣма врагове по о-
пасны ни за държавитъ ни за народы-
тъ отъ засекателитъ.

Самитъ нѣрки, които зима ежедневно
царското правителство, самитъ запо-
вѣди, които издава Негово Величество Сул-
танътъ въ грижата си за общото благо-
денствїе на държавата, самитъ препорѣ-
чки, които често ся отираватъ до у-
правителитъ за да привлечатъ внижанїето
нѣмъ върху предписанїята на царската
воля, свидѣлствуватъ чи има недоста-
воля, които трѣба да ся дѣлатъ, чи
тѣи, които трѣба да ся изпълняватъ
има заповѣди, които не ся изпълняватъ
всякога съ изскуемата точность, чи и
ма злоупотребления, които трѣба да ся
прекратятъ.

Това като е тѣи, нѣма, мислимъ, пу-
тѣ отъ чужды сѣмѣти и наставленїа за

държавата, която ся съставляла отъ раз-
ны народы съ разни обычаи и съ разни
възпитованїа. Равноправность-та е
единственнитъ лекъ, способенъ да по-
прави настоящето и да подобри чувствѣ-
телно бѣдѣщето. Равноправностьта, впро-
чемъ, е отколѣ рѣшена въ държавата.
Предлежи само да стане тѣ дѣло въ об-
щественнитъ животъ. Предлежи да ся
распространи и да ся обработи между
всичкитъ народонаселенїа спасителната
идея за равенството нѣмъ предъ законъ-
тъ. Предлежи да ся убѣдятъ чи тѣ сѫ
равноправны въ всяко отношенїе, чи пѣмъ
въ държавата, която населаватъ, ос-
вѣтъ единъ законъ за всички безъ ни-
каква разлика, чи доброто е общо до-
бро за всички, а злото общо пакъ за
всички, та за това и всички задружно
трѣба да залагатъ за искорененїето му.
Намъ ся чини да не сѣмъ далече отъ
искожитъ намѣренїа на правителството като
излагамъ тѣи откровенно сѣмѣрението си
мнѣнїе по тази частъ. По равноправ-
ностьта не ся достига до като не ся зе-
матъ по дѣятелны мѣрки за дѣйстви-
телното ѣмѣ дѣйствїе.

Вещественното слияніе на народитъ
е невъзможно, наймѣе въ днешнитъ вре-
мена. Възможно е обаче сѣмѣненїето
нѣмъ въ практикуванїето на една равно-
правность, каквато тѣмъ изскуемъ
днешнитъ времена. Не знаемъ до колко
може да е удобно мнѣнїето, което
видѣхъ да ся развива тѣи дни въ единъ
отъ мѣстнитъ вѣстници за приѣманїето на
една представителна система въ импе-
рията. За всички обаче е очевидно чи
трѣба да ся даде ново нѣкое изразенїе
на равноправностьта, която е волята на
владѣтелитъ. Въ всякій случай трѣба да
ся изнамѣри средство, чрезъ което да
могатъ да си осѣмѣнѣтъ нѣмѣмѣтѣ все-
извѣстнитъ желанїа на този великоду-
шенъ владѣтелъ, който и сѣмъ вѣсичкитъ
высоки министры, които почти съ сво-
его величїице доврѣе.

ВЪНШНИ НОВИНЫ.

Франція, триъ сѣмѣрны силы и сѣмѣ

Съ Сърбія ся занимаватъ отъ нѣколко
време насамъ не само австрїйскитъ, но
и всичкитъ почти други европейски вѣ-
стници. Както по сѣмѣдството си съ
извѣстаниѣтъ области на Оттоманската
държава, така и по изборитъ и сѣмѣнїи-
нѣмѣтѣ, а, както ся види, и по распо-
ложенїята еше на новата скупщина, Сър-
бія привлича общото внижанїе. Отъ мно-
гото статїи, обнародованы по сѣмѣскитъ
работы въ послѣднитъ дни, забѣлѣжи-
гелна е сѣмѣдующата, която срѣщамъ въ
французскитъ вѣстникъ *Мониторъ Ю-
нионскїи*:

«Онїа, които ся онытватъ да тлас-
катъ Сърбія въ пѣмѣтъ на случайности-
тъ, считаха безъ друго върху поддрѣж-
ката, ако не явля, то поне тайна, на
Австрія. Днесъ тѣ сѫ принудены да при-
познаватъ чи сѫ ся излѣгали въ сѣмѣт-
китъ си.

Политиката на руското правителство
се утвърждава съ единъ начинъ твърдѣ
искренїе за да бѣ даде поводъ на пре-
тъзканїа. Всякій зритель, малко про-
нителитъ, лесно може да ся убѣди чи
на Востокъ, както и на Западъ, импе-
раторъ Александръ, великодушнѣтъ по-
кровителъ на интереситъ на цивилиза-
цията, ся стреми предѣи всяко да играе
роля на умиротворителъ. Това поведѣніе
е въ сѣмѣното време и честно и спаси-
телно за да ся отдалечи той отъ него.

Владѣтелитъ, на когото имперїята е
толькози пространство, и който самъ огра-
ничъ разширяванїята на владѣнїята си
въ Азия, великитъ преобразователь, кой-
то усѣи, въсползуванъ отъ мирѣтъ, да
осмѣшнѣи за подданинѣтъ си най зна-
чителнитъ и най сѣмѣнитъ общественны
напреднованїа, правдолюбивитъ прини-
мателъ, на когото сѣмѣнїи ся саумѣятъ
съ еднакво уваженїе и отъ народитъ и
отъ правителствата, ще остане вѣрнѣтъ
на правдолюбивата и на умиротворител-
ната система, която му спечелѣ прина-
тельностьта не само на Россїа, но и на
цѣлата Европа.

Сѣмѣскитъ възмутители были бы въ
гибелно заблужденїе, ако бы да ся въ-

трифнїята или на прицѣвкитъ си, да
промѣнятъ голѣмитъ чѣрты на една ди-
пломация, на която программата трѣба
да остане непромѣнїема. С.-Петербург-
ското правителство ясно доказа чи же-
лае — сѣхраненїето на цѣлостъ-та на
Турція и улучненїето на участѣта на
христїанитъ на Востокъ. Членовѣтъ отъ
сѣмѣската Скупщина не ще промѣнятъ,
сѣмѣдователно, нѣмѣ отъ началата и отъ
рѣшенїята на Россїа.

Колкото за Австрія, отъ когото ся е
приближила до с.-петербургското пра-
вителство, тя ся споразумѣва съ него
върху всичкитъ въпросы, които интере-
суютъ Востокъ, и нѣмѣ не бы было
толкови далече отъ мислята ѣ, колкото
да дѣйствува осамотѣна или да трѣси
исключителны ползы. Тя знае твърдѣ до-
брѣ чи нѣмѣ Россїа нѣмѣ Германїя не
бы ѣ позволили да оправя споредъ фан-
тазіята си восточнитъ работы, и чи
тя не бы могла да има предъ видѣ раз-
личїенїа на държавата си по брѣгове-
тъ на Дунава или по западнитъ области
на Турція, безъ да наруши сѣмѣренио
общото равновѣсїе и безъ да породѣ
препятствїа твърдѣ важны.

Сѣмѣскитъ могатъ ли, сѣмѣдователно, да
вѣрватъ чи Австрія, безъ никаква же-
лание да улужи Абсбургската имперїа,
бы станала, въ полза на Сърбія, сѣмѣ-
ствователъ на една завоевателна поли-
тика? Това бы было сѣмѣнна една идея.
Колко мечтатели ся онытватъ да възди-
жатъ пространието царство на Стефана
Душана съ завоеванїята му въ 12-мѣ
вѣкъ! По подобни мечтанїа възникътъ
повече въ областѣта на археологіята отъ
колкото на практическата възможность.
Но, онѣа, когото е еше повече мечта-
телно, то е надеждата чи вѣнеското
правителство, като си сътвори самовол-
но при дѣверитъ си единъ восточнѣтъ Нѣ-
монтъ, ще поддрѣжа, безъ никаква по-
ла за себе си, сѣмѣрениїа сѣмѣмѣтъ про-
тивоположенїа на всичкитъ му интересы
по предѣи.

Отъ коя страна, сѣмѣдователно, бы мо-
гли да додѣтъ на Сърбитъ насѣрчванїа
и помощи? Кой бы можѣлъ да имъ да-
де рѣшателство ерѣмъ случайности-
тъ, на които бы ги изложило безъ друго е-
дно поведѣніе осѣмѣдено отъ всичкитъ
велики сили? Князь Миланъ, на когото
намѣренїята сѫ искрени, а чувствѣта
възвышенны, можѣ сѣмѣтъ да разсѣди за
расположенїята на Европа. Той поестѣи
по главнитъ столци, и вълзе лично въ
сношенїа съ царѣтъ и съ маршалъ
Макъ-Махона. Отъ всѣхъ той прїе съ-
вѣтъ прїятелски както и безкористни,
и на всякѣтъ той намѣри сѣмѣната добра
воля за себе си и за Сѣмѣскитъ на-
родъ.

Сѣмѣгласїето, което сѣмѣствува между
великитъ сили, е произвело непремѣнно
силно впечатлѣнїе върху единъ духъ та-
ки правѣ, какъвто е духѣтъ на мла-
дойтъ Князь, и безъ друго той е за-
бѣлѣжилъ каква еднаквостъ сѣмѣствува
между интереситъ му и дѣмѣнїитъ му.

При всяко чи Франція не ся зани-
мава съ восточнитъ работы направо, тя
не пощади на князь Милана мнѣнїята си
въ днешнитъ обстоятелства. Нѣкое пра-
вителство, отъ двадесѣтъ години насамъ,
не засвидѣлствувало толькози дѣйстви-
телна симпатїа кѣмъ Сърбія, колкото
французското, което и днесъ еше о въ-
одушевлено отъ най симпатическїи чув-
ства.

Ако това княжество успѣи да развїе и
да утвърди тѣи добрѣтъ автономїята си,
ако то видѣ въпросѣтъ по дунавското
кораблѣпанаванїе да ся рѣши споредъ
желанїята му, ако нѣмѣ вече турски
войски въ крѣпоститъ на Бѣлградъ, на
Фетъ-Исламъ, на Шабацъ и на Семен-
дрїа, това стана защото то всякога на-
мѣри отъ страна на Франція една под-
дрѣжа, която имѣ най благопрїятны
последствїа. Като препорѣчва днесъ на
бѣлградското правителство уваженїето
кѣмъ международнитъ договори и сѣмѣ-
гласїето съ силитъ, французското пра-
вителство прави нова услуга на Сърби-
тъ, а, като имѣ казва истината, то испѣл-
нява една дължность.»

ПОЛОЖЕНІЕТО ВЪ СЪРБІЯ.

Дописки отъ Бѣлградъ до нѣкои нѣм-
скїи вѣстници а наймѣе до извѣст-

пийтъ *Алгемайне Цайтунгъ*, описватъ
не съ толкозъ прїятны краски положе-
нїето, въ което ся намѣрва днесъ Сѣмѣ-
ското княжество, както и прѣзвычайно
вълженїе, въ което ся нахождатъ ду-
ховѣтъ. Не ни е възможно да приве-
демъ тука всичкитъ тѣзи дописки. Огра-
нїчавамъ ся само да сѣмѣримъ една
статїа, която срѣщамъ въ брѣмѣсенитъ
Пордъ за Сѣмѣското княжество.

Сѣмѣтъ като говори за общото по-
ложенїе на Оттоманската държава, рече-
нитъ листъ ся изразява така за това
княжество:

«Положенїето, казва той, става отъ
день на день по обезпокоително въ
Сърбія. Имамъ предъ очїи много бѣл-
градскїи вѣстници, които свидѣлствув-
ватъ за крайнѣтъ раздраженїе на сѣмѣ-
скитъ народъ.» Нѣмѣ въ Сърбія кон-
сервативна или сѣмѣрнителна партїа. Ся
привикла *Истоло* породѣтъ нека дѣй-
ствїе; сѣмѣнїи въ новата Скупщина
доказва чи всичкитъ народъ поддрѣжи
Омладина. Народъ-тъ непрїипознава
осѣмѣи пародната партїа и предводѣ-
титѣтъ ѣ, с-да Грунча, Стеча и Ристи-
ча. Трѣба консерваторитъ да ся оста-
вятъ. Вѣстникѣтъ *Освобождѣнїе* ся из-
разява еше по остро. «Сѣмѣбата на сѣмѣ-
ското дѣло, казва той, зависи отъ ис-
ходѣтъ на възтанието въ Босна и въ
Херцеговина. Всичкитъ прїятѣли на сво-
бодата сѫ длѣжны да симпатиратъ кѣмъ
възтанинѣтъ. Австрія, Россїа, Англія
и Германїа пѣмѣтъ симпатїи кѣмъ въз-
танинѣтъ. За това и Сърбія не е длѣ-
жна да гледа на тѣи държавы, защото тя
е плодъ на революціята; свитѣтъ духъ
на революціята трѣба да въздушеява
всичкитъ Сърби. Трѣба революціята да
сѣмѣнїи цѣмъ полкове, а тѣи да прїитчатъ
тамъ, гдѣто ги капи свободата: ако
паднатъ, пакъ ще ся въздигнатъ; сво-
бодата не ще вѣстѣржествува осѣмѣи
когато ся пролїятъ вѣлны отъ кръвъ.»

Тѣзи безумны привикванїа сѣмѣмѣ
Пордъ като приведе горнитъ отломци,
убѣдени сѣмъ чи не сѫ изразенїето на
чувствѣта на Сѣмѣскитъ народъ: по трѣ-
ба распаденїето въ духовѣтъ да е до-
стигнѣло до извѣрнѣна сила за да мо-
же да дѣрзне единъ вѣстникъ да пише
такива нѣмѣ. Видиса, наистина, чи пра-
вителството сѣмѣ или унижочи този
листъ, нѣмѣ, когото показва чи до сега
вещественната му властъ е непочекната.
Не трѣба, при всяко това, днешнѣтъ
положенїе да ся продължава за много
време еше, защото князь Миланъ и ми-
нистрѣтъ му не ще могатъ да утратятъ.
Имамъ доказателство на това, що
казвамъ, въ единъ членъ на *Видовъ данъ*,
вѣстникъ сравнително умфрѣтъ, а и нѣ-
какъ органъ полузваниченъ:

«Имамъ твърдѣ мало доврѣе, казва
Видовъ данъ, въ посредничеството на си-
литъ: Портата не може вече да пра-
ветѣжки, и, отъ друга страна, възтани-
нѣтъ нѣмѣ да ся задоволятъ отъ про-
сты преобразованїа, нѣмѣ отъ една ад-
министративна автономїа. Въ десѣнаде-
сѣтитъ вѣкъ всичкитъ народы ся стре-
мѣтъ кѣмъ обединенїето си. Както Ита-
лианѣтъ, така и Сѣмѣскитъ искатъ да сѣ-
мѣнѣватъ единъ само народъ.»

Отъ горнитъ, казва *Пордъ*, може чо-
ловѣкъ да сѣмѣи ерѣмъ какъвы мѣмѣнїи
ся намѣрва правителството на князь Ми-
лана. Тържественното отгварїе на Ску-
пщината ся е отложило, както ся види,
съ надежда чи въ нѣколко дни Князьтъ
ще може да съобщїи на това събрание
нѣкоя мѣрка такава, каквато ще може
да задоволи народонаселенїята на Босна
и Херцеговина.

Това е еше една причина за да ся
извърши частъ по скоро посредничесто-
то на силитъ. Единъ австрїйскїи вѣс-
никъ бѣмѣ извѣстѣлъ чи на събранїето
си въ мѣнастѣритъ на Кассіерево гла-
ватарѣтъ на възтанинѣтъ зѣли рѣше-
нїето да отблѣснатъ това посредниче-
ство. Тѣзи повиня ся опровергнѣа; пред-
водителитъ на движенїето казватъ да сѫ
опредѣлили вече и своя опѣломощенъ,
който былъ Петръ Стефъ Вуковичъ, тѣстъ
на Черногорскїи князь Нѣколай: единъ
другїи роднина на този Князь, братѣтъ
на жена му, ся нахожда такожде помѣ-
жду възтанинѣтъ; при всяко това
Политическїи Кореспонденцѣ, който да-
тъи свѣдѣнїа, придава чи князьтъ
лѣи не е никакъ отговоренъ за

вичъ е назначенъ да представи пародонаселенията отъ Херцеговина и отъ Босна въ преговоритъ, щото князь Николай да може косвенно да повлияе умнотворително, защото не малко той спомогна да се ограничи на едно мѣсто възстановието.

ПАРИЖСКИИТЪ ДОГОВОРЪ.

По поводъ на дневниятъ приключенія въ сѣверо-западнитъ области на държавата, нѣкои си отъ европ. вѣстници обнародваха статии за парижкитъ договоръ, сключенъ, както е извѣстно на всички, слѣдъ кръскій бой. Понеже една телеграма отъ Парижъ до Парижъ казваха чп «въ всичкитъ си съборанія съ отоманското правителство, генералъ Игнатіевъ настоява за намѣреніето на руското правителство да изпълни точно задълженіята си при сполучи отъ реченитъ-тъ договоръ.» бросемскій-тъ *Пордъ* прави слѣдующитъ сажденія:

«Това настояване, казва, е негли излизане за всички, които сж сѣдвали съ внимание приключеніята отъ сключаніето на договоръта на 1856. При всяко ново нарушение на този договоръ, Россія привлече вниманіето на силитъ върху неприятнитъ послѣдствія отъ престаниото нарушение на този договоръ, който трѣбаше да съставлява основата на публичното международно право; ако се слушаше гласътъ на с.-петербургското правителство, колкитъ то дигаше гласъ за уваженіето къмъ парижскитъ договоръ, той би былъ по настоящему съвѣтъ неприкосновенъ: но русскитъ представенія не ся сега по внимание, а особенитъ распоряжания на договоръта ся поттичяха едно подиръ друго, тъй щото, най послѣ, останаха само оии, които бѣха постоянно уgroжаваніе противъ безопасността на Россія; това стана причина да ся освободи тази сила отъ условіята за нейтралността на Черно море, и предложеніето ѝ ся пріе въ конференціята, колто ся състави на 1871 въ Лондонъ, безъ да произлѣзе отъ това нѣкое нарушение на общитъ начала на парижскитъ договоръ.

Князь Горчаковъ пастоя особенно за това въ окръжното си писмо отъ 19/31 октомврий 1870, на което двойко е интересно днесъ да приведемъ тука заключеніето: «... Н. В. Императоръ-тъ трѣбаше да положи въпросъ: кои сж длжноститъ и кои сж правдинитъ, произходящи относително до Россія, отъ тѣзи промѣненія въ общото положеніе, и отъ престѣпленіето на задлженія, на които никога тя не престана да е твърдъ вѣрна, при всичко, отъ друга страна, чи тѣ сж стѣпниха въ духъ на недоувѣріе къмъ нея. Вий ще ся увѣри-те чи августѣйшіи-тъ нашъ господаръ нѣма друго предъ видъ овѣнъ безопасността и достоиніето на имперіята си, и чи той никога не е помислялъ да поидигне вѣсточныйтъ въпросъ: и въ този въпросъ, прочее, както и въ много други той друго не желае освѣнъ съхраненіето и укрѣпеніето на мирътъ. Той пріема напѣломъ общитъ начала на договоръта отъ 1856, които опредѣляха положеніето на Турція въ европейската фамилия. Той е готовъ да ся споразумѣ съ силитъ, подписавшиитъ този договоръ, та или да ся подтвърдятъ общитъ начала, или да ся подпишаватъ, или да стане какво-либо благословно и праведно преобразование, което би ся разсѣдило необходимо за обезпеченіето на мирътъ на Востокъ и на европейското равновѣсіе. Н. В. Императоръ-тъ е убѣденъ чи този миръ и това равновѣсіе ще придобиятъ ново ржачтелство, когато ся положатъ на основю по праведни и по твърди отъ колкото сж оии, които произлизатъ отъ едно състояние, което нѣкоя велика сила не може да пріеме като правилно условіе на сществованіе.»

Отъ горнитъ всякій ся убѣждава чи идентъ на Россія за парижкитъ договоръ не подлежатъ на никакво съмнѣніе »

россія

Едмбургскитъ Герцогъ въ Нижни-Новгородъ.

Русскитъ вѣстници освѣтае надѣло пжтуваніето на Едмбургскитъ Герцогъ въ Нижни-Новгородъ и пріеманіето му отъ търговцитъ на панаирътъ въ този градъ.

На 9 августа тѣ принесли на Герцогъ-тъ едно великоблнно угощеніе и много здравичи станали по този случай. Князьтъ отговарялъ на тѣзи здравичи по русски и цилъ именно «за успѣхитъ на търговията, на панаирътъ и на градъ Нижни-Новгородъ.» Той извѣститъ телеграфически на майка си за всѣхитъ телелный пріемъ, който му направили. Ти отговорила телеграфически така: «Благодаря за телеграмата ви, която ми донѣчи чи търговцитъ на Нижни-Новгородъ пжтъ за това заповѣдъ Мазъ и

за благодареніе.

Викторія.

На 10 петаго Герцогъ-тъ поискалъ да посѣти гробътъ на Козма Мининъ въ Сѣборната църква Преображенскій. Посредъ църквата ся издига мраморенъ паметникъ. На 1722 великій Петръ посѣтилъ този гробъ и като ся колѣнопреклонилъ предъ него, казалъ: «Тука лежи избавителъ на Россія.» Отъ тогава вспикитъ русски царѣ и членовѣтъ отъ царската фамилия сж отдавали сжщата честь на великитъ гражданинъ.

Козма Мининъ, гражданинъ на Нижни-Новгородъ, е живѣлъ въ началото на седемнаесѣтитъ вѣкъ и избавилъ Россія отъ тогавашнитъ ѝ угнѣтатели.

сждинени шати.

Американскитъ вѣстници обнародваха послѣдніе разни статии за Андрей Жонсона, който бѣ, предъ Гранта, председателъ на американската республка, и който ел поминалъ предъ единъ мѣсяць.

Сжщитъ вѣстници обнародваха слѣдующето записаніе на почившиитъ предѣдатель, написано на 29 юлій 1873: «Всичко ся види обезсрѣдианіе и отчаяніе. Азъ неспѣхитъ длжностъ-та си къмъ Бога, къмъ отечеството, къмъ фамиліята си. Отъ нѣщо нѣмамъ да ся боя. Приближаваніето на смъртъта не е за мене друго освѣнъ сѣиката, произвождана на този свѣтъ отъ покровителитъ крыла на Бога. Умръля, азъ ся ерѣщамъ почти посятевъ. Знаи чи нѣкое азъ нѣма да мя сполѣти. Ще си почина въ покой и въ миръ, далечъ отъ отровнитъ стрѣлы на клеветата, на вліяніето, което прави завистъта, и на завистливитъ прагъве: тамъ гдѣто нѣма мѣсто за прѣдметелството и за прѣдметелитъ на държавата, за отечественитъ и за притворнитъ на Църквата; тамъ, гдѣто всички не разумѣятъ великото дѣло чи Богъ е истина и чи признателността е най високата дарба на челоувѣктъ. Сбогомъ! такъвъ е пактътъ кой то води къмъ звѣздитъ или къмъ безсмъртіето!»

Нѣмскитъ вѣстници и дипломатическото посредничество на силитъ.

«Споредъ тѣзи вѣстници, казва *Фаръ дю Босфоръ*, предложеніето за посредничество на третѣ сѣверни сили при Високата Порта, было нагласено въ Вѣна между графъ Андранш, който е прѣдпачивателъ му, съ германскитъ и русскитъ посланници въ този градъ. На тѣзи преговори пріеизтѣвувалъ и австро-унгарскитъ посланникъ графъ Зичи, който былъ и дѣловаръ да представи тѣзи предложенія на Високата Порта. Графъ Зичи стигна въ Парижъ на 4/16. Русскитъ посланникъ генералъ Игнатіевъ, който бѣше извѣстенъ за това телеграфически, както и германскитъ, баронъ Вертеръ, заблѣза да посреще графъ Зичи на босфорѣтъ, и го придружи до въ Парижъ на собственитъ си параколь. Сжщата вечеръ графъ Зичи имѣ разговоръ съ германскитъ посланникъ.

На 6/18 августъ, третѣ посланници имѣха случай да изпълнитъ длжностъта си при Високата Порта. Представителитъ на другитъ сили ся извѣстнахъ неспазано отъ сѣбратѣта си, както и отъ Високата Порта, за поставката на третѣ сили. Турското правителство, споредъ както казватъ нѣмскитъ вѣстници, ся помолило даже на нѣкои отъ силитъ да сждинитъ дѣйствието си съ дѣйствието на сѣвернитъ сили. Но, когато Франція и Италия ся провѣзласиха готови да поддържатъ предложеніето на сѣвернитъ сили, правителството на Англія погледа на тази поставка не съ толкозъ добро око; то даже дало съвѣтъ на турското правителство за предложеніята на тѣ сили; но, най послѣ, по настояване на Високата Порта, то ся рѣшило да ся сждини безъ никакво предпазване съ поставката на другитъ сили.

РУМѢНІЯ И ХЕРЦЕГОВИНСКОТО ВЪЗСТАНИЕ.

Пшкитъ отъ Букурещъ на *Левантъ Хералдъ* отъ 19/31 августа:

Предъ важността на събитіята, които ся развиватъ въ сѣверо-западнитъ области на Турція добръ е да знайтъ вашитъ читатели какво е стоеніето на Румѣнія и на нейното правителство, какво е стоеніето на оппозиціята или, да ся рече по добръ, на революціонната партія, началницитъ на която, като ся върнаха отъ политическитъ си обикалнія, почнуватъ да ся собратъ въ домътъ на Мазхаръ паша (полковникъ Свръ Стевенъ Деманъ), който тѣ взеха съ насомъ, и гдѣто правятъ съвѣщаніята си за да туратъ примѣл на министерството Катарджи, събараніето на което тѣ сжлушаватъ. За всѣкій Румѣня, който обича земліта си, нѣма нѣкое съмнѣніе, че отношеніята на Румѣнія съ Високата Порта, пѣйното географическо положеніе, както и положеніето, което ѝ правятъ трактатитъ, ѝ налагаатъ прѣди всичко стоеніе основано на политическото благоразуміе и държавната полза. Нейнитъ държавни мѣжѣ това сж разбрани тъй добръ, щото всѣкитъ нѣмъ успѣли не ся стрематъ въ сжщитъ обогателства освѣнъ да обрадатъ ролата на Румѣнія въ строгитъ граници на благоразумната нейтралность, като ѝ осамозаиватъ отъ нѣкоя дѣвиленіе, което би могло да повреди нейната автономія и да ѝ хвърли въ неизвѣстността.

Това положеніе, това стоеніе на княжеското правителство не иде на сѣбѣтката на радикалната партія, която би желала да види

рядкитъ, транзититъ и политическитъ арѣлостъ, за които то даде доказателство въ споменіята си съ силитъ поручителницѣ. Като изгубиха всяка надежда отъ тази страна, и като нѣма что да чекатъ отъ пнзритѣтъ си при Портата, сѣдѣтието на която тѣ бѣхъ поискали за осмѣствленіето на планитъ имъ да предизвикатъ министерска криза въ Румѣнія, радикалнитъ противѣиха свойтъ стратегическій планъ, и ако трѣба да върваме единъ слухъ, който ся носи отъ нѣколко дни въ Букурещъ, тази партія ся турла въ тайно споразумѣніе съ главатаритъ на *Олимпиада* въ Сербія, които е тамъ оппозиціонната партія, чи на която ся дължатъ паденіето на Стефановичевтъ кабинетъ и движеніето, което става сега за полза на бунтовницитъ въ Херцеговина и въ Босна. Въ невѣроятностию да съборатъ съ законни средства министерството Катарджи, революціонната партія, като ся ползува отъ бунтовното движеніе въ реченитъ области, опытва ся, по видимоу, да лови рыба въ мѣтна вода, и замыслила нѣкое народно заявленіе съ цѣлъ да повреди въ очитъ на Европа правителството, като ѝ представи като съучастникъ съ устроителитъ на това движеніе. Ако наистина е такава средство, което черпнатъ си предпазатъ за да ся ползуватъ отъ положеніето съ сѣдѣтието съ Българетъ, на които, дума ся, че насърдчаватъ политическитъ мечтанія, не по малко е истина, че голѣмата частъ отъ народътъ е далечъ да ся еговори съ тѣзи закоренѣли смутители, които отбѣсва съ негодование като най опасни свои врагове, и че земліта ся радува, че има во главѣ на работитъ си едно тайно и серіозно правителство подъ което истинитъ интереси на народътъ не ще бждатъ никако пожертвовани.

ВЪТРЕШНИ НОВИНЫ.

ПО ПОСЛѢДНИИТЪ ИМПЕРАТОРСКИИ ХАТЪ.

Императорскитъ ферманъ, който ся испрати послѣднѣ до главитъ управители въ Държавата, внушава на *Курриѣ d'Oriant* нѣкон размышленія, отъ които привождатъ слѣдующето:

«Ферманътъ е енергическій и настоятеленъ позывъ за правда, справедливостъ и безпристрастіе, които трѣба да въдушесвѣяватъ всѣкитъ чиновници на Държавата. Израженіето, което ни направи най много впечатлѣніе, е това, което ся отпоси до дѣйствителнитъ и искренни усилія, които вспикитъ чиновници трѣба да развиватъ въ изпълненіето како и въ приложеніето на заповѣдитъ и на наставленіята, които сж предметъ на Императорскитъ ферманъ за «да извършатъ едно спасително превращеніе азъ идентъ.»

«Недостаточната администрація, противъ която оттоманското правителство иска да въздѣйствува, ся корени, наистина, въ нравственны причины повече отъ колкото въ недостаточнѣ едно устроение. Не че нѣма нужда да ся введатъ преобразозанія въ административното, финансово и сждебно устроение: но нѣа особенно злоупотребенія да ся искореняватъ, и нарушенія, твърдъ често неаказаны, на дѣйствующитъ уставы да ся наказватъ.»

«Трѣба всѣкитъ чиновници да знайтъ добръ, че ще бждатъ прѣсѣдвани безъ милосердіе ако станѣтъ виновни въ подкупъ, продажность, или ако ся оставятъ да ся развратятъ чрезъ подароци. Трѣба най сетѣ щото всѣкитъ подданици на Държавата, безъ разлика на племе и вѣра, да бждатъ увѣрени, чи като призоватъ Законътъ, тѣ ще намѣратъ едно прибѣжище и една защита противъ вспикитъ насилствія.

«Фразата на Императорскитъ Хатъ, високого значеніе на която най много направи впечатлѣніе, има още и другъ по общъ, по широкъ, по възвышенъ смыслъ. Искреннитъ и дѣйствителны усилія, казва Султанътъ, трѣба да ся стрематъ да извършатъ едно спасително превращеніе азъ идентъ. Трѣба да ся отдаде на тѣ думы на владѣтельтъ смыслъ по малко ограниченъ отъ колкото смыслътъ на единъ просътъ позывъ за наблюденіето и приложеніето на много уставы и законы, на които бѣхъ почти привыкли да гледатъ като на мръта буква, толкозъ тѣхното нарушение оставане често неаказано.»

«По сжщественныйтъ смыслъ е постоянното желаніе да ся тури край на «враждуваніето и на антагонизмътъ,» които раздѣлятъ мусуламскитъ народонаселенія отъ христіанскитъ. Именно въ този смыслъ Хатътъ иска да каже «да ся извърши едно спасително превращеніе въ идентъ.» Заради това той прави позывъ на «дѣйствителнитъ и искренни усилія» на всички, като повелива, «щото дѣйствително и абсолютно покровителство да бжде уздрано на вспикитъ клеове на обществото безразлично, тъй щото честъта и правото на всяка

республика-та, на ролята, на да играе, виджамъ Надинахътъ дѣла, на да играе, знайтъ послѣднитъ дѣри отъ што причиняватъ раздѣленіе, за нѣто да родонаселеніята въ Държавата, чи князь шата мнѣль ся утвържда, ся върна отъ шесть години, въ словитъ право да ви несе Негово Величество намѣрваше при посѣщеніето си на Высшѣ великій князь случай на поставленіето «сжщитъ въ пріисѣтвieto на членовѣтъ на тѣ двѣ тѣла.»

Курриѣртъ привождѣ една часть отъ това слово, отъ които извлчаны слѣдующето:

«Една отъ най дѣятелнитъ причины, които докарватъ разореніето на една Държава и бѣдността на нейнитъ населенія, е пакъ *враждуваніето и антагонизмътъ*, които раздѣлятъ духоветъ, и отежтвѣтието на довѣріе и безопасность.»

«Не е възможно, щото подъ постоянното дѣйствіе на тѣ причины търговскитъ обръщанія на народното богатство да добѣятъ желанното нѣтъ развитіе.

«Това що ся касе до въропновѣднитъ върванія, всякой слѣдва своето убѣжденіе, и не би могло да има нѣтаніе върху тази точка.»

«Само каквото и да бжде богослуженіето, което пснѣдѣватъ нашитъ подданици, като тѣ сж всички, съ различны върванія, чада на едно сжщо отечество, тѣ не трѣба да поддържатъ една спрямо други чувства на презрѣніе и ненавистъ въ нмято на въропновѣдны идеи черпены въ тѣхнитъ особенны убѣжденія и въ различіето на богослуженіята.»

«Съ единъ рѣчь, необходимо е, щото преправиніето на законитъ да отговори на истинитъ тѣхенъ предметъ, както и на исканіята на елохата.»

«Степенъта на силата, до която ся стигнала народътъ на Европа, и усиленитъ, които сж тѣ направили, сж едно убѣдително доказателство за истинностьта на този принципъ.

Днешныйтъ Императорскій Хатъ, казва *Курриѣртъ*, въ сжщность, друго нѣщо ли е, та не позывъ за най строгото наблюденіе и приложеніе на тѣзи сжщитъ начала, които Султанътъ поставяше и опредѣляваше съ такава точность въ словото произнесено, на 16 Маія 1868, предъ двѣтъ най горни тѣла на Държавата.

«Това е, продължава реченный вѣстникъ, всегданната необходимость «да ся извърши едно спасително превращеніе въ идентъ.» гдѣто Владѣтельтъ ся старае да покаже. Това слѣдованіе на тождественны усилія къмъ единеніето на вспикитъ подданици и сѣяніето на вспикитъ интересы, свидѣлствува отъ страна на Султанитъ, не само гржката която усѣща-за народното добро, но оце и правото разумиваніе, което той има въ сегашнитъ политически необходимости.

«Нека вспикитъ интересы на оттоманскитъ подданици да станѣтъ солидарны. или за да говоримъ по ясно, нека интереситъ на христіанетъ да бждатъ свързаны съ интереситъ на мусуламанетъ, и Имперіята не ще да има да ся бѣе вече отъ тѣзи періодически кризи, отъ тѣзи чести влѣянія, които, като тѣзи въ Босна и Херцеговина, ослабватъ нейнитъ силы, исчерпаватъ нейнитъ финанци, и намаляватъ нейното обаяніе.

Тази солидаризація не може, нѣй го знаемъ, да бжде дѣло на нѣколко дни. Ще трѣбать може би години за да бжде тѣ съвършенно изпълнена и да произведе вспикитъ си сѣдствія. Но като ся кара постепенно това дѣло къмъ плъното му осмѣствленіе, ще да ся види да изчезнатъ малко по малко причинитъ на «враждуваніето и антагонизмътъ, за които говоренне словото на Владѣтельтъ на 1868, и да ся извърши въ сжщото время малко по малко сжщо, това «спасително превращеніе въ идентъ.» на което *Хатътъ* отъ 21 августа 1875 иска да ускори минутата.»

Горнитъ размышленія на нашитъ французскіи събратъ ни наумяватъ сжщденіята, които много нѣкти направили и пѣй сами въ стѣлюветъ на този лѣсъ. Между другото ето что пишехмы еще прѣди шесть мѣщцы (марта 22) въ една статія подъ заглавіе: *Междоусобицѣтъ враждуванія и економическій-тъ напредѣкъ*:

«Величайше нещастіе бѣше за населеніята на Оттоманската имперія, гдѣто,

излизатъ поройтъ, който имаше да пѣйково ютъ тѣхнитъ поминцы, пѣдобны пѣпскаката държава въ крайтъ въ дѣждовитъ дѣржавы нече не мѣмени езера, напредѣкътъ си само въ шагъ тука, «бойнитъ полета; та въ Жителитъ и бойнитъ полета; та въ потребленіе е да мисли, чи войнственъ Точенитъ единственната основа на падна Херъ преусѣяніе; напоритъ въ Ти ся ежда трѣси необходимитъ силъ ся ескрѣпѣніето си въ распространіе

на новата наука, въ облагородиваніе частинитъ и общественны права, въ цѣвтаніето на земледѣліето, на мѣтитъ и на търговіятъ и най сетѣтъ, въ искорененіето на враждѣніята, които вѣковѣтъ бѣха сжзавѣжду разнитъ народы въ държавата.

Примиреніето на народитъ въ дѣвата е было оце прѣди години потребностъ: днесъ то е нецѣлѣйно необходимость. Поройтъ на економическитъ интересы, който иде отъ западъ подчинива на такива неизвѣстны, както и естественитъ явленія. Стотици порой трѣба сами, съ вътрѣшны силы, источнитъ народы на вѣзатъ на борба. Тази борба не е съ огнь и мечъ, въ които стѣпнишѣ да народъ гние, която оустошнѣ разрушава: тази борба е економическа борба, та не пролива кръвъ, та е ственно по плодотворна отъ другъ нейнитъ оржжіа не сж огнь и злото, нейн-тъ оржжіа сж трудътъ, капиталътъ, и най сетѣтъ стрѣй на обществото.

Койго умѣе, който ся трудни, има и събира капиталъ, който тѣ бры обществены наредбы, тѣ не бѣе да остане непоразенъ въ економическа борба, която запалива съ неакусѣбелъ на оии, които забравятъ тогубатъ вспиката си дѣятелность на нѣмны враждозанія, и на призрачны цѣли.

Нека притуримъ слѣдъ това чи дата «да ся извърши едно спасително превращеніе въ идентъ» е днесъ полежаща отъ всякога. По колкото ѣявна необходимостьта да станѣтъ думы на Владѣтельтъ, тѣ не скорѣ стигнали тази цѣль, ако вспикитъ въ Държавата не освоятъ напълно думы и не ся въдушесвѣятъ искренно дѣлбоко съ широкитъ имъ смыслъ. Сителното превращеніе въ идентъ трѣба да обхвати на дѣлбоко и на широкѣкитъ населенія въ Имперіята, и да ся подвѣстнитъ на османскій престолъ-роды да признаятъ и да почитатъ изминутъ си права. Това е основателътата на пѣната и высшата правда, съгласяватъ тука.

Императорскитъ *Хатъ* съобщенъ народитъ на Негово Величество чредѣлжнитъ власти вече ся чезъ въ дѣ въ Имперіята, и обычаи да върнѣчи дѣлото за извъриваніето на едно сително превращеніе въ идентъ вече започнато.

ТУРСКАТА ПЕЧАТЪ ЗА ХЕРЦЕГОВИНСКИИ РАБОТЫ.

Садикатъ, като има предъ видъ нещата важность на Босна, сжди чи та Високата Порта не ще сжзани да е стѣпни по нѣкой начинъ.

«Босна, казва този вѣстникъ, като обспредѣла съ Сербія и съ Черногоріята твърдъ важно мѣстоположеніе като на точка, отъ която Турція лесно може нападне на тѣзи двѣ княжества. Истинъ чи войска въ тѣзи княжества може да вѣти и чрезъ Шкодра въ Албонія; но въ нашитъ рѣчь, обезпечавѣа еще повечѣуваніето презъ Шкодра; освѣтъ това е твърдъ полезно за нѣкъ мѣстоположеніе въ случай чи находящитъ ся подъ Славонія, Далматинцы и Хърваты би сѣдинили съ Сербія и съ Черногора за нападеніе на общото спокойствіе.

Влобще Черногорцитъ сж народъ започитъ, нѣвѣжъ, лишѣтъ отъ всяка промышленности, живущъ на горнито и каменното изкопаніе, уважающъ несправданіето на яблѣва двубои като священно установленіе, и пшитающъ, по голѣма часть, чрезъ турскитъ *Кемалъ* сж по долини и отъ робитъ; тѣ занимаватъ съ най пакитъ работи. Сж ственната разлика между сѣрбскитъ и черногорскитъ народъ е чи Сѣрбѣтъ сж по гораци и по малко необразованы, а Черногоритъ сж по долини и по малко образованы, а защото Сѣрбѣтъ не ся лишавѣа отъ изкопаніе земли, както Черногора.

При всичко, отъ друга страна, Черногора, така и Сѣрбія имѣтъ, освѣтъ нѣтъ интереситъ, и пародно представителитъ по членовѣтъ на тѣзи камары сж прѣдѣлѣтели, избираемы подъ вліяніето повечѣстарѣйшинната отъ колкото на свободѣгласовданіе. Така щото камаритъ имѣтъ княжества приличатъ на дѣрнитъ камары въ Европа, които, далечъ отъ да раздѣлятъ дѣлата на правителството, ся организирѣа само да поддържатъ тилятъ и тѣхитъ идеи на замолкитъ.

Жителитъ на Далматія, на Славонія и на Хърватскѣ, при всичко чи, по голѣма часть сж западни, твърдъ малко ся раздѣлятъ отъ еднороденитъ си Сѣрбѣтъ и Черногоритъ, а тази прилика произхождѣа отъ

и то когато са частни, само за Италия, Бургунд, Нерсис, Румъния и Сърбия.

ПРИСТАНИЩЕТО КЛЕКЪ.

сторията и международното положение това пристанище, място на което тъй о се повтаря от няколко време, еж а любопитно. *Мемориал Дипломатик* и върху Клекъ следващият подроб-

но край северното крайбрежие на Адриатическо море от залива на Фюме до дългия на турската Албания е простен на дължина 150 легион областите мадия, Рагуза и Бокоди Катаро принадлежат на Австрия и еможността на то не е пръвше освен в двъ тчот на север и на юг от Рагуза, гдто малки язычата земи, носени назва- са си от рбкитъ Клекъ и Суторина; и двъ малки язычата земи не пред- внават освен каменита необработана населена почва: ширината на първото е 4 километра, а ширината на вто- до достига едва два километра; тбзи та си вдават от Босненскитъ впа- до бръгът на морето.

Тбзи двъ азичата земи принадлежат о време на Венецианската республика, то и Далмация и областта Катаро. Едно време малката Рагузинска респу- блка, расположена между Босна и Адри- ческо море и венецианскитъ владения, то дохождаше въ расия съ можже- снати си съездъ, Венецианската рес- блка, За да си западатъ от нейнитъ вестия, Рагузинцитъ си въцелозаваха, а, бесподуката на Венеция от една вой- орещо Портата, и при заключението на Ръжъ, Портата, по тбшо искане, на- ся да и устжи Венеция тия двъ мбета, рагузинската територия си пайде тбъ и сички страни заобиколена съ турски адвния освен морето.

Това състояние на работитъ трая поч- два века, до 1797, когато Фран- а, като унищожил Венецианската и Ра- зинска республики и завладъ Далмация, Рагуза и Катаро, залови въ ежкото време Ръжъ и Суторина и ги владъ до 1814. Портата не само претрай това завладбне; ся показваше даже че не зие ставало, то то тбш необработани мбета не и да- хж никаква полза нито въ финансово то въ военно отношение; тамъ нбмане то село, нито джамия, нито нбко жилище. Австрийскитъ императоръ, комуто си у- жиника бившиятъ области на Венецианска- та республика лежали на Адриатика, за- рблжъ като глбдана на картата на тбш рбета, двбте язычата земи принадлежатъ право на Портата. Той повърна тия двъ бета на Турция, като заяви при това, че елас да си споразумбъ съ оттоманското вивителство върху средствата за да при- ббне по законен и любовитъ начинъ зилитъ, които пресичаха на двъ мбета ан- грйскитъ владения; въскитъ кабинетъ астояваше особено да си унищожатъ еабройнитъ неудобства които създаваше а Австрия това преплитане на турскитъ австрийски владения, по отношение на са- тарната и политическа полиция и на юмрушнитъ надзоръ.

Отвореннитъ съ тази дблъ преговори а 1833 не сполучиха ничто. Портата не скаше нито да устжи Клекъ и Суторино рецо парично обезщетение, нито да ги наамбни съ една съотвбтвюща част австрийска земя. Тя имаше за такова то естоане политически причини. Въ жпчност, тия двъ пристанища не сж до- жпжни по море освенъ чрезъ проливъ, които сж на австрийска територия, и кои- го австрийскитъ тоиъ може да затвори. Отъ друга страна Портата искаше да даде едно пристанище на Босна и Херцеговина, арайорето на които, освенъ Клекъ и Су- горина, съставлява австрийска територия.

На 1850, въ врбмето на Босненското въстание, Портата прокаръ презъ устията на Катаро една въоружена фрегата, която изведе войска въ Суторино. Австрия, като си опре на трактатитъ, въ сила на които проливътъ на Катаро е затворено море, протестова противъ това дбло на Портата. Последпята направилъ още по важна рас- прията на 1852, като си готвеше да уста- новитъ военно пристанище или при Клекъ, или при Суторино. Найсетнъ заплитането избухна между силитъ, когато, въ врбме на Черногорското въстание, Портата на- правилъ приготовления за да пригъ подкръ- пленитъ, презъ Суторино, на войскитъ, които ббхж назначени да вблбжатъ въ Чер- нагора.

Въ Декември 1852, въскитъ кабинетъ пригъ една нота на Портата за да проте- стиращъ рбнително противъ тбзи дбла. Той напоиши, че като повърна на Турция мал- ката територия, която и ббше принадле- жала едно време, той никакъ не е ми- елилъ да изостави морската територия, която имъ е; че Австрия всегдъ е имала свои военни корабли да стоятъ въ тбзи воды за да не допускатъ секое съобщение съ морето на тбзи язычата земи, както не е била допущава това по преди вене- цианската республика. Въскитъ кабинетъ поддръжа едбдователно своето право и из- яви че ако Портата иска да си опита да го паруши, Австрия ще отблбне силата чрезъ сила.

За да подкръпи тбзи си поетжика, въ- скитъ кабинетъ пригъ, въ 1853 Февруа- рия графа Линажика въ Цариградъ. Този генералъ — дипломатъ имаше за мисея дбпоиска рбшителни наменения. Тогава

австрийскитъ императоръ и приятели споразу- мбване съ Австрия. Австрийското правител- ство, споредъ една заповбдъ отъ 6 май, (и. с.) 1854 обявилъ заливътъ на Катаро, въ който лежи мбетото Суторино, за военно пристанище и подчинилъ този заливъ на за- конитъ, които управляватъ другитъ военни пристанища на Империята. Границитъ на заливътъ на Катаро са простиратъ отъ посевотъ Остро и Арза (Ксанца) до Ка- таро, тука влизатъ и етърнитъ заливе както и мбетата, гдбто приетаватъ ко- раблитъ.

По тбзи закони вбхдватъ въ заливътъ на Катаро е военепецъ за чужденски военни корабли.

Такова е положението на Клекъ и на Суторино, и такива сж работитъ, които накарала Портата да понека сега позво- ление отъ Австрия да изведе войски въ тия двъ пристанища, дозволение, което не об- ема правото по никакъвъ начинъ да дър- жатъ тамъ военни турски корабли.

Престарблнитъ английскитъ държавенъ мжжъ Лордъ Руселъ (той има сега 83 години и отъ много време не зима участие въ официал- нитъ животъ) подписалъ 30 япри стеряни въ полза на херцеговинскитъ бунтовници, както съобщилъ миналата недбля телеграфъ, както и за мигнитъ, който цблъ да ся събере въ Лондонъ подъ предббдвателство на лорда Руселя и нбжущъ за предметъ хер- цеговинското въстание. Лордътъ изббствая това чрезъ едно писмо въ *Таймс*.

Лондонъ Хералдъ обявлява по това една заббблжика на *Таймс*, която е следващата: *Таймсъ* заббблжжъ, чи като подписалъ 30 я. с. въ полза на бунтовницитъ противъ от- томанското правителство, лордъ Руселъ си покорилъ на едни благотовителности, които не си сипра вече отъ политическа отговорностъ. Но той бы по добръ направилъ да чека рб- шението на посредническитъ сили. Дипло- мацията ще да е свбвршено достаточна да удравя секо политическо промбвение, което бы было необходимо, зачото обезпечелства научиха управляващитъ Турция, чи когато едно частно промбвение е необходимо за до- бротъ на Европа, тбхната политика трбба да ся ограничи въ тбснатъ граници на едно просвбтено уважение.

Морнингъ Постъ. Другъ английскитъ вбстникъ, сжди другояче. Той мисли, чи е мжчно да ся въобразя нбшо по несправитъ отъ страни- ното писмо на лорда Руселя. То е, въ секо отношение, едно дбло отъ най жалостнитъ. Безъ да ся говори за несправитъ което на- правилъ бившиятъ министъръ като отвори под- писка за да насърча едно възбание про- тивъ една приятелска сила, възможно е что- го писмото на лорда Руселя на вблъ да п- ва по голбмо вблние отъ колкото не ще да има въ Англия. Само въ това отношение не- говата несчасна наклонностъ да ся мбша въ работи, които ся не касатъ до него че мо- жже, можеби, да докара неудовлетъ. Писмото на лорда Руселя е сжществено отъ естество да причини зло, ако не предположимъ, чи той е не въ състояние да разумбъ вблнитъ послбдствия на своитъ дбла, трбба, поне, да е ималъ нбко съзнание, чи стаия на о- писано землице, когато е зель перото да пи- ше това писмо.

Уроци отъ въстанието.

Като говори за послбдствията, които не останатъ отъ Херцеговинското въстание, *Л. Хералдъ* отъ среда казва следващото:

«Турция ще земе отъ това движение урокъ не само политически и економический. Този урокъ поучава че не ще бж- де вече възможно на Турция да не знае сжществование на разни племена и рели- гиозни въпросовбдания, подчинявани на оттоманската властъ; чи тбзи племена и тбзи въпросовбдания трбба да ся управ- ляватъ за тбхна полза и не покличител- но за полза на владбщото меншечество; чи гражданското равенство трбба да сж- ществува, не само на имя, но и на дбло; чи общественното поприще, войската и морината, трбба да сж достпжны на вена- члитъ подчинени на Султанитъ безъ никакво предпочитане, и чи министерството не трб- ба да е затворено на Грыцитъ, на Ермен- цитъ и на Славянитъ. Разликата на племя и на въпросовбдание могатъ така да ся слбвятъ въ едно общо народно чувство, безъ което не бы могло да има ни единство, ни сила ни действителна жизнениостъ. Пор- тата трбба да ся естржи къмъ една едб- бина по висока отъ колкото омази да ся държи въ естрателно равновбие отъ е- нергичностъ на външни сили; тя трбба да трбси да снабди империята съ свои си- лы, които имба да получи ни отъ топо- вбтъ круизъ ни отъ броненитъ корабли, но чрезъ винушение на една само полит- ческа идея между народитъ, които съта- вляватъ държавата.

Економическитъ урокъ е чи има пред- дблъ, възкитъ отъ който преувеличенитъ джиджъ не могатъ да ся намалятъ съ пол- за, и чи най покорното народонаселение ся противъ, когато ся прихваща да от- ежжж на държавата онова, което трбба да послужа за препитането му. Този у- рокъ, ако искатъ да ся ползватъ отъ тбхъ, ще произведе многобройни полезни пре- образования.

Пондъшжкъ. Отъ Высоката Порта ся пра- тила до вбстникитъ следващитъ съобщения, съ дата отъ 23 августъ.

«Полза отъ новиятъ приети на Высочай- шата Порта до 20 августъ чи асичитъ въз- ставици, които не поббгнаха въ австрийскитъ земи, си подчиниха пакъ предъ управ-

итъ турскитъ войска сж вблзи въ Тре- биние безъ бой. Минувашия на бжзавитъ презъ австрийскитъ граници престанала съ- вършено.»

Вторникъ. На Высочайшата Порта ся прбхъ и ся съобщиха на вбстникитъ следващитъ телеграмми.

«Хусеинъ паша до министерството на военнитъ дбла.

Требиние 23 августъ.

«Они, които ббха поббгнали по горитъ, ся връщатъ едни подиръ други, подчиняюще- ся на началствата. Основанието ся на това положение, вбствивахъ на Ваше Высочество чи уталожането на въстанието имба да ся за- бвни.

24 августъ (отомъкъ).

Една чета бунтовници, състояща отъ око- ло 1,000 Сърби, която ббше вблза по пре- ди въ Босна чрезъ Дриятъ долу отъ Ости- ница, бы свбвршено поражена отъ импера- торскитъ войски.

Надхна въ рбцйтъ на нашитъ 6 тона и 500 пгзена пушки, препесены отъ Сърби въ Градска близо до Сава.»

Среда. (Официално). Телеграма испрате- на до Высочайшата Порта отъ Ахметъ Хамидъ паша, главенъ управителъ на Босна, отъ 25 августъ.

Полза отъ единъ рапортъ на Седимъ паша, командантъ на императорскитъ войски въ Гачко, чи въстаницитъ, които ббха ся съ- брали на голбмо число въ околността на то- зи градъ, ся цблъ да превзематъ проходытъ на Стопка-Мажалужъ, си прогониха свбвршено отъ два табури испратени въ Гачко. По- слбдствие на три еражени, императорскитъ войски зехи тбзи проходы. Въстаницитъ ся разббгнаха, като оставиха 150 мртви и толкова ранени. Императорскитъ войски имбха 5 души убиты и единъ подофандис- ринъ паралелъ.»

Высочайша Порта, 26 августъ.

Телеграма до Высочайшата Порта отъ Ах- метъ Хамидъ Паша, Босненскитъ управителъ. Мостаръ, 7 Септември (и.)

«За да осебобатъ крвоститъ на Тре- биние и на Блеке, които ббха обсадени отъ въстаницитъ, и за да ся възстано- вятъ съобщенията между Требиние и Ра- гуза, Хусеинъ паша и Неджипъ паша, бб- ха ся отправили, преди нбколко дни, пър- вийтъ къмъ Требиние съ три баталиони, вторийтъ съ четири къмъ Блеке.

Рапортитъ приети отъ тия генерали вб- етвяхатъ чи, като трыгнали ежкитъ деи- цитъ Столица, тб стигнали на мбетата, които ббха наловарени да зематъ, безъ да ся бжтъ по причина чи въстаницитъ по- ббгнажи промъ видбши императорската войска да приближиха. Хусеинъ паша, придруженъ отъ достаточна войска, из- мина пакитъ на Рагуза до границитъ. Той ся върна пакъ въ Требиние, като въста- новилъ съобщенията.

Въ тоия пжтуване Хусеинъ паша пре- взе укрбпленията, които ббха надикани въ властвата на бунтовницитъ, които си пора- зиха. За сега не остава ни дири бунто- вници по пакитъ отъ Рагуза до Требиние. Тб ся показватъ нанстина тукъ-тамъ по горитъ, но, които видятъ войската, бб- гатъ.

Отъ своя страна, Неджипъ паша ходи отъ Блеке до Требиние и въстановилъ съ- общенията между тбзи градове. Импера- торскитъ войски приематъ сега редовно хранитъ си отъ Рагуза.

Хусеинъ и Неджипъ паша зеха запо- вбдъ да ся отправятъ върху Гачка за да възстановятъ съобщенията и между този градъ и Блеке.

Телеграма отправена до Н. В. Вели- китъ Велъръ отъ мисесарифитъ на Новый Цазаръ отъ 27 августа.

Споредъ една телеграма, която прбхъ на частъ отъ Каймакамнитъ на Преполье, въ направенитъ зявизъ отъ нбколко отблб- ени резерва и единъ полкъ редови испрате- ны противъ бунтовницитъ, които ся нахож- датъ въ тбзи мбета, послбднитъ ббдоха раз- биты, като оставиха триа убиты и шестина- я заробени отъ императорскитъ войски, ко- ико нбмаха освенъ единъ убитъ. Вчера ся испратиха четири отблбения, и днесъ единъ полкъ редови въ ежкитъ мбета, които сж достаточни за да сдржатъ бунтовницитъ. Нбма страхъ за нбко важно движение отъ къмъ Ташлиджа, гдбто ся нахождатъ вече нбколко отблбения редови войски и единъ полкъ редови.

На този часъ главнокомандующитъ ся за- писана дбтелностъ съ необходимитъ военни мбрия за да освободи, въ възможно най късъ срокъ, пакитъ изъ Босна къмъ мбестността на Новый Варошъ и Вишеградъ. Въстано- вление на съобщенията по този пакъ не ще закбсиде да ни направя господаръ на важни позиции отъ стратегическа точка зрбния.

Една официална денеша прбета на Вы- соката Порта и отправена отъ главнитъ управителъ на Босна, Н. Пр. Ахметъ Хамидъ паша отъ 25 авг., изббствая, чи 2000 Сърби бунтовници, които ся нахождали въ манастиръ Тава, при градъ Боина, били разбиты отъ императорскитъ войска въ двъ поетбдователни сбивания. Повече отъ дб- етъ бунтовници били убиты и толкова ранени, другитъ ся разббгали като изо- ставили оружиято си.

Прочитамъ въ *Турки*:

«Видяса чи двамата патриаршески ескар- сы, испратени въ Свита-Гора да оправитъ работитъ на жьвастирь св. Пентелемония

цото събрание на Свита-Гора, и ся отказали да приематъ примирителното дбло, което жали патриаршата.

Научаващия си по просьба на патриаршата, Высочайша Порта испратила по този въ- просъ едно безпрекъсно до главнитъ (со- лунскитъ) управители. Той си призовава да по- могне всякоже на патриаршескитъ ескарсы за да ся рбши този въпросъ чась по скоро съгласно съ волята на патриаршата.

Министрътъ на иностраннытъ дбла подложи тбзи дни на държавнитъ съббтъ следващитъ въпросъ за разглеждане: Настоящата систе- ма, споредъ която недвижимитъ имотъ на една жена, турска поданица, не ся паза на мбълъ и или на дббата и, ако сж чужды поданици, може ли да ся прилага и слбдъ до- говоритъ, които дава на иностраннытъ при- но на собственостъ въ оттоманската империя. Държавнитъ съббтъ, като раздели чи има разлика между правото на собственостъ и правото на наследбне, рбшилъ чи наследбницитъ на едни поданици оттоманскитъ не ще иматъ, както напредъ, право да наследбятъ, ако сж чужды поданици. При всичко това, недвижимитъ имотъ на чужденцитъ, на ко- то правителствата прбхъ протоколитъ, който дава право за собственостъ на поданнитъ имъ, мнуба на наследбнитъ имъ, били тур- ски или чужды под. нны.

Отъ *Орбково* (августъ начало) имамы е- два дблга дописки, въ която на пространно ся говори за негово преподбие протоснге- за г-на Алия и за г-на Тома Младенова. Дописаниятъ не отказва на тбзи господа ста- рапията да извършатъ нбщо по видному об- щеположено, като основание на учиница и съ- гравждане на църквитъ въ нбко село. Но той обрбца послъ ераницата, и расказва за ра- боты, които, ако нанстина сж така, както ги описва твърдъ ясно и съ привождане на дб- ла, неправитъ нанстина честь на олтъз, ко- ико ся обвнпаватъ въ тбхъ. Разумнася чи ный имба да земемъ тука страната на нб- кого. Дописникитъ ни, при всичко това, не ся види да е свбблжъ невбщъ въ работитъ, които излага подробно и отъ прочитането на дописката излиза чи, ако горбжомжикитъ го- спода не заслужаватъ строгъ осждениетъ чрезъ публицистката, не сж обаче, по всяка въ- роятностъ, достойни и за преувеличенъ хва- ледина вбщия. Ни время ни мбсто имамы да обявляващъ по настоящему тази дописка, която бы могла, мислимъ, да бжде доста по- учителна за оии, дблата и поведението на които има предъ видъ. Не заббблжжъ само чи у насъ не е шумятъ на чувства родоло- бива по видному, който липсува. Злото е чи не на еднъ и не на двъ мбста ставатъ толкова и толкова злоупотребления все въ п- мято на едно видимо родолобие, а, на дбло, въ голбмъ ущербъ на нбй драгоцбнитъ ин- тереси на българскитъ народонаселения. Кол- ко кадутери, другояче неверни, и колко лжеучители, ббсгящи чрезъ невбжество, ся въсползватъ отъ дешането положение на ра- ботитъ и отъ простотата на нбко хорщи за да гонятъ свои собственни дблы, а да ся представятъ, отъ друга страна, като неузо- рими уж ревнителъ за общенародно добро. Съ горнитъ думи ний не цбелъ да подразу- жбемъ горбжомжикитъ господа, които може да не сж такива, какъвто ги описва дблата дописка, която имамы предъ очи. Но не вър- вама да е чрта отъ истинно родолобие и онова дбло на учителъ г-на Тома Младе- нова, за което помянува въ крайтъ на пи- смото си дописникитъ ни, и което ся отно- се до явнитъ листъ. Споредъ дописникитъ ни, г. Тома Младеновъ, като свббскалъ чи *Вблъ* го- ворилъ «все противъ духовенството (?)», от- правилъ съ ибкон си свои едно писмо до нбко цариградски Българе да ги помоли да ся потрудятъ за унищожение на този листъ! Не знаемъ до колко това може да е основа- телно. Знаемъ обаче положително чи у насъ има нбко *пропосания*, които искатъ по видному, да мнубавятъ за просвбщенни и за символъ на десетидесетитъ вблъ, и това е голбмъ шумъ, съ голбми демонстраци и съ голбми гюргути, по които нбмбратъ най есгоднитъ условия за общественнитъ напредъ въ прекращение на общественното раз- писание! И послъ стоимъ та ся чудимъ чи не напредовамъ! Какавъ напредкъ посамы, когато стоимъ та събогостовамъ предъ я- сното сжще, пакимъ ся отъ свбката си, страхуващия отъ противнитъ нмъ мблбни, и обожавания невбжество си и глупостъта си като любезни идеы?

Отъ *Турново* (12 юлий) имамы една до- писка отъ доста време, по патрупащитъ материалъ не ни позволи да я обявлявама. Като спомнувама сега за нея, ний ще ка- жемъ чи въ нея ся говори на пространно за едно любопитно събрание, станало на 8-ий юлий въ общата нарбчена етаж. Новиятъ пренедецъ гражданитъ, които ни имше за то- ва събрание, казва чи то было предизвикано отъ една распри между градската община и главнитъ учители. Кбсно е вече днесъ ми- слимъ, да обявлявама тука всичкитъ по- робности относящи се до това събрание, което, между другото, имало още да разгледа за- цо тазъ година св. Кирилъ и Методий ся не празнували, като другитъ пакъ? Дописни- китъ ни расказва на дбло какъвъ бббжжъ правилъ гражданскитъ общинари на главнитъ учители за това пренебрежение и съ какъвъ възражения ся потрудилъ да ся забрани гла- внитъ учители, но не ни казва какъ ся е рбшилъ най сетнъ този въпросъ за *разоре- ние на народнитъ тържества*. Грбхтъ не е голбмъ; дописникитъ ни избавлява та- ка българскитъ свбтъ, уже доста зянитъ съ

вбгито на градовитъ, ако ся занимавама рбзно съ работы по сериозни, отъ колкото съ такива распрями, които сж зяна на е- шето общество.

Биссеретъ казва чи мбската, която ббше ся зела при възрето на Негово Высочество Есепъ паша за намаление на чинов- ническитъ заплати, които ся въскачатъ по горъ отъ 3,000 гроша, ся унищожена. Та дбла да ся приспособи само върху платитъ, които надпнувагъ 15,000 гроша.

Комиссията, която ся е съставила на Вы- соката Порта за паработване на единъ тур- скитъ кодексъ, имъ миналата сжббота за- дание подъ предббдвателството на Негово Пре- вбшество, министрътъ на обществен- то просвбщение, джвдетъ паша.

Изббстие е чи всичкитъ чиновници въ Цариградъ, отъ което министерство и да зяна, зянатъ мбсичкитъ си плати отъ ми- нистерството на финанцитъ — *матие*. Да сега министрътъ на правосждието получи- отъ правителството позволение да плаца въ чиновницитъ, записанъ отъ министерство- му, изъ приходитъ на самото тона министр- ство, като внесе ежмббечно излизикъ въ коветитъ на малето.

Една поразителна екстрб сполтъ тази седница малката българска колония въ Цариградъ. Поминяса непадбвно въ цбл- нитъ възрастъ, събругата на изббтнитъ нашъ търговецъ г-на Петра Киселовъ, тагблъ днесъ въ горестна и неутишна екстрб. Въ такъва случай утешение ся чака само отъ дблветието на времето. Но нека не забравяма чи ся изскакула д- двоение на душевна твърдостъ! Вбчна память на покойната!

ПОСЛБДНИ ПОВИНЫ.

Тритъ сили понекали изселения отъ Б- Портата за осредоточането на военни в- Видинъ и Нишъ. Портата дала най у- влетворителни и най успокоителни из- селения.

Парижъ. 10 Септември. Последнитъ ви- вения, укрбтени чю Турция за върхъ надъ възстанието, произведоха превлеходно вве- щание. Вбрна ся въббще, че силитъ не ся отказатъ да поискатъ нбко пре- мбвение въ политическото положение въ Босна и Херцеговина; по че тб ще по- екатъ ползи за Сърбия и за Чернагора, замбна на мирното имъ естоие.

РАЗНА.

Французската *Ревю Сибенифици* ходи за- треси желвзното перо, това остро оразло на ученитъ люде, въ джлката му. Всички мо- гатъ да зянатъ, (въ Западъ, може би, во не въ Востокъ?) чи Бирмингамъ, въ Англия, а Булонжъ-сюр-меръ въ Франция, сж за желв- знитъ пера ономъ, какъвто е за сабитъ То- ледъ, въ Испания. Работенето на желвзнитъ пера, ся лип най напредъ на Бирмингамъ и лбто 1816. Но, само отъ лбто 1830 може ся каза чи почнува дбствително това работ- не. Днесъ то ся върши въ Бирмингамъ и въ Булонжъ-сюр-меръ въ невброятни почти раз- мбры; възкитъ тия двъ страни, сжществу- ватъ двъ фабрики, една въ Берлинъ, друга въ Ню-Йоркъ. Има днесъ въ Бирмингамъ 11 фабрики, които произвождатъ ежегодно око- ло 1,200,000 пакети желвзни пера. До 1846. Франция купуваше почти желвзнитъ си пера отъ Англия, отъ гдбто излизаша желвз- нитъ пера за всичкитъ свбтъ. Но Франция остана падира ни по тази частъ, и днесъ едно само отъ французскитъ заведения за жо- лвзни пера произвождатъ 2 милиона и 200,000 пакети, и 120,000 пакети. Тбзи числа не мнубавятъ числата на прбмитъ заведения въ Англия. За това произвождане употреблява- ся 720 работници жени и 180 мажъ, око- ло 900 работници отъ двата пола. Покрове- ната почти отъ това произведение ся трббъ въ Франция, другата ся разнася по Европа и другитъ части отъ свббтъ.

ОБЯВЛЕНИЯ.

ПШКЛБТО АПАГА

или

Мавритъ въ царуването на Филиппъ

Отъ Евгения Скрива.

На тази многоинтересна книга, преве- дена отъ г-на Н. Михайловокаго, и изда- вана отъ Неч. Дружъ. «Проминение», из- лбже до сега първийтъ и вторийтъ тоиъ Третийтъ не ще ся забави да излбже и то- на бблъ свбтъ. При всичко чи ний ще ся повърнемъ върху тази книжка, сега ся о- граничама да и препоржчимъ на читател- ната публика.

Посъ БАЩИНЪ и МАЙЧИНЪ лжжъ. Но методата на рускитъ педагогъ К. Увар- ский. — Съставилъ Н. В. Сарановъ. Църк- внознание. Съ 24 образъ изжартъ. — Вбна. Българската печатница на Янко С. Ковачевъ. 1875.

Българскитъ КАЛЕНДАРЪ за 1876 го- динна година. — Четвърта година. — Из- даде книжарницата въ А. В. Манчевъ и Цоловжъ, Себичова, Солунъ. — 1875. — Въ Вбна.